

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 10/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 21. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť P. L., M. K., a J. M., právne zastúpených advokátom JUDr. Ľubomírom Porubanom, Advokátska kancelária, Jilemnického 2, Trenčín, ktorou namietajú neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta Trenčianske Teplice konaných 15. novembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. L., M. K. a J. M. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2014 doručená sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) P. L., K. a J. M. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta Trenčianske Teplice konaných 15. novembra 2014.

2. Sťažnosť smeruje proti zvolenému kandidátovi vo voľbách primátora mesta Trenčianske Teplice Š. Š.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že volieb do orgánu miestnej samosprávy sa zúčastnil Š. Š., ktorý získal vo volebnom obvode 981 hlasov z 1 749 odovzdaných platných hlasov, Z. Ď., ktorá získala vo volebnom obvode 499 hlasov z 1 749 odovzdaných platných hlasov, a A. K., ktorá získala 269 hlasov z 1 749 odovzdaných platných hlasov. Za primátora mesta Trenčianske Teplice bol zvolený Š. Š.

4. Sťažovatelia uvádzajú, že významným faktorom ovplyvňujúcim ústavnú kvalitu volieb je nielen samotný volebný proces, ale aj splnenie vopred stanovených podmienok a požiadaviek upravujúcich ich organizáciu a priebeh.

Sťažovatelia poukazujú na postup primátora mesta na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta Trenčianske Teplice 15. marca 2013 v súvislosti s obsadením uvoľnených poslaneckých mandátov. *«Ak by však aj primátor mesta resp. mestské zastupiteľstvo skonštatovali, že v priebehu plynutia riadneho štvorročného volebného obdobia zaniká mandát niektorému z poslancov, sú povinní zabezpečiť prijatím samostatného uznesenia vyhlásenie nového poslanca z radov náhradníkov v súlade s ustanovením § 51 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Takýto postup bol však dňa 15. marca 2013 na zasadnutí mestského zastupiteľstva opomenutý a náhradník B. A. nastúpil za poslanca iba zložením poslaneckého sľubu, kedy následne na predmetnom zastupiteľstve už hlasoval o všetkých návrhoch, ktoré boli v ten deň prejednávané. Jeho nástup za poslanca bol teda v rozpore s vyššie spomínaným ustanovením zákona o voľbách do orgánov samosprávy.*

Pokiaľ ide o zánik mandátu poslankyň Z. D. a M. P. z dôvodu, že sa stali údajne zamestnankyňami mesta, je nepodstatné, na základe akých právnych úkonov túto činnosť vykonávali, resp. či sú tieto „dohody“ platné alebo neplatné, pretože podstatnou okolnosťou je tá skutočnosť, že činnosti, ktoré mali pre mesto vykonávať, nie sú nezlučiteľné s výkonom ich poslaneckého mandátu. ...

Vyššie uvedené činnosti však vyplývajú priamo z účelu výkonu poslaneckého mandátu, ktorému takáto činnosť nijako neodporuje, pretože ich možno považovať za

štandardné činnosti bežne vykonávané poslancami mestského zastupiteľstva v rámci výkonu svojho mandátu, pričom na ich výkon nie je vôbec potrebné uzatváranie akýchkoľvek zmlúv. Z obsahového hľadiska sú teda „dohody“, ktoré Mesto Trenčianske Teplice uzatvorilo s oboma poslankyňami iba redundantnými úkonmi, ktorých existencia nebola vôbec potrebná. Takéto „právne úkony“ teda ani nemôžu byť podkladom, na základe ktorého by sa mohlo skonštatovať a neskôr aj záväzne ustáliť, že poslankyne sa stali zamestnankyňami mesta v dôsledku čoho im mal zaniknúť poslancecký mandát.»

Novozložené mestské zastupiteľstvo 8. septembra 2014 prijalo uznesenie č. 44/IX/2014. Sťažovatelia uvádzajú: *«Napádané sú preto voľby zvoleného kandidáta na primátora v celom volebnom obvode Trenčianske Teplice z dôvodu neústavnosti a zákonnosti prípravnej fázy samotných volieb, t. j. do otvorenia volebných miestností, súčasťou ktorej je aj uznesenie Mestského zastupiteľstva v Trenčianskych Tepliciach číslo 44/IX/2014 zo dňa 08. septembra 2014, na podklade ktorého zastupiteľstvo určilo:*

„I. Podľa zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí, v znení neskorších predpisov, pre mesto Trenčianske Teplice a voľby do orgánov samosprávy obcí, vyhlásené predsedom NR SR na 15. 11. 2014, jeden volebný obvod,

II. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, pre Mestské zastupiteľstvo v Trenčianskych Tepliciach 11 poslancov na celé volebné obdobie,

III. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, na volebné obdobie 2014 - 2018 primátorovi mesta plný (100%) rozsah výkonu funkcie a z toho vyplývajúci nárok na 100 % plat v súlade s osobitným zákonom.“

Dôvodom volebnej sťažnosti je skutočnosť, že vyššie citované uznesenie je schválené v rozpore s ustanoveniami § 11 ods. 1 a § 12 ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v dôsledku postupu Š. Š., ktorý predchádzal jeho prijatiu.

...

Je teda evidentné, že neumožnením ďalšieho výkonu poslanceckého mandátu dvom poslankyniam ešte počas predchádzajúceho volebného obdobia od 27. novembra 2010 do 22. novembra 2014 bolo porušené ustanovenie § 11 zákona o obecnom zriadení

a ustanovenie § 51 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Nelegitímne a nezákonné mestské zastupiteľstvo tak nemohlo ani platne a zákonne prijať uznesenie vo veci určenia počtu volebných obvodov a počtu poslancov v nich v zmysle § 9 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí.

Vzhľadom na to, že na nulitný akt označený ako uznesenie 44/IX/2014 nie je možné prihliadať, neboli pre voľby primátora mesta Trenčianske Teplice vytvorené ani len minimálne podmienky na ich regulárny priebeh, čím došlo k obmedzeniu politickej súťaže garantovanej v demokratických spoločnosti.»

Podľa sťažovateľov „Š. Š. svojim nezákonným postupom a nelegitímnym kreovaním mestského zastupiteľstva, ktoré schválilo nezákonné uznesenia č. 44/IX/2014, prispel k prehĺbovaniu stavu právnej neistoty, ktorá nastala po 15. marci 2013. V jeho dôsledku bola ovplyvnená aj celá volebná kampaň v meste i prípravy na ňu.

Pod dojmom medializovaných správ a všeobecne verejne dostupných informácií o nezákonnom konaní primátora a skupiny poslancov stratili mnohí voliči záujem o správu vecí verejných, pretože dlhodobo (od 15. marca 2013) nebol rešpektovaný názor obyvateľov Mesta Trenčianske Teplice, ktorí prostredníctvom volieb v roku 2010 zverili podstatný rozsah svojho práva na výkon územnej samosprávy konkrétnym osobám. Primátor mesta, za asistencie niektorých poslancov mestského zastupiteľstva, však nezákonným spôsobom nahradil vôľu voličov, keď zabránil k uplatňovaniu mandátu zvolených poslankyň a tým porušil ústavnú požiadavku, aby personálne obsadenie orgánov samosprávy výlučne odrážalo vôľu obyvateľov.

V prípade ústavných, resp. zákonných pochybení, ako sú uvádzané v tejto sťažnosti, ide o nedostatky ktoré nie je možné kvantifikovať z hľadiska správnosti výsledku volieb. Avšak v tomto bode spomenuté skutočnosti sa prejavili aj na nízkej volebnej účasti, kedy sa volieb zúčastnilo menej ako polovica osôb zapísaných v zozname voličov a mnohí z tých, ktorí sa zúčastnili, boli všetkými uvedenými okolnosťami podstatným spôsobom dezorientovaní a ovplyvnení.“

5. Z príloh sťažnosti vyplýva, že 10. októbra 2014 Okresná prokuratúra Trenčín pod č. Pd 271/14/3309-7 vydala protest prokurátora proti uzneseniu Mestského zastupiteľstva

v Trenčianskych Tepliciach č. 44/IX/2014 z 8. septembra 2014, pretože pri schvaľovaní tohto uznesenia došlo k porušeniu ustanovenia § 11 ods. 1 a § 12 ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Prokurátor navrhol do 30 dní od doručenia protestu prokurátora zrušiť predmetné uznesenie.

6. Na základe argumentácie uvedenej vo volebnej sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„voľby primátora mesta Trenčianske Teplice konané dňa 15. novembra 2014 vyhlasuje za neplatné .

V prípade, Ústavný súd Slovenskej republiky odmietne ústavnú sťažnosť a nedostane sa k meritu veci, navrhujeme pre závažnosť problému, na ktorý reaguje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky ako obiter dictum vyjadril relevantný názor na sporné otázky a okolnosti, ktoré priamo predchádzali voľbám primátora Mesta Trenčianske Teplice.“

II.

7. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

10. Ustanovenia zákona o ústavnom súde o predbežnom prerokovaní návrhu sa vzťahujú aj na sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy (volebné sťažnosti), pri predbežnom prerokovaní ktorých ústavný súd preskúmava, či spĺňajú všeobecné a osobitné náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na ich odmietnutie vymedzené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Z § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb... do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

12. Podľa § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 musí obsahovať

a) vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode,

b) dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov,

c) údaje a dôkazy o tom, že je oprávneným navrhovateľom podľa § 59; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e),

d) návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 ods. 2.

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v rozpore s § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde v sťažnosti neuviedli také skutočnosti ani nepredložili dôkazy, ktoré by preukazovali ich aktívnu legitimitáciu na podanie volebnej sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, a splnenie podmienok podľa § 59 zákona o ústavnom súde ani netvrdili.

14. Zo sťažnosti, ako aj z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky (<http://volby.statistics.sk/oso/oso2014/oso2014/sk/download.html>) naopak vyplýva, že

kandidátmi na primátora mesta Trenčianske Teplice boli Š. Š., Z. Ď. a A. K., nie však sťažovatelia.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia neboli kandidátmi vo voľbách primátora mesta Trenčianske Teplice, a preto nemohli byť v zmysle § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie sťažnosti vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb primátora mesta Trenčianske Teplice.

15. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol volebnú sťažnosť, ktorou sťažovatelia namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta Trenčianske Teplice, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2015